

FOLKETINGETS EU-OPLYSNING

Christiansborg
1240 København K
telefon 3337 3337
euopl@folketinget.dk
www.eu.dk

NOVEMBER 2018

EU og vores sikkerhed

EU'S FREMTID VEDRØRER ALLE BORGERE I DANMARK – PÅ TVÆRS AF GENERATIONER. DERFOR SKAL VI TALE OM, HVAD VI VIL MED EU – OGSÅ NÅR VI IKKE SKAL STEMME OM EU. DEBATTEN HAR ALDRIG VÆRET MERE AKTUEL END NU, HVOR EUROPA OPLEVER STORE OG NYE UDFORDRINGER.

Der er heldigvis mange muligheder for at forme vores fælles fremtid. Derfor ønsker Folketinget at gå i dialog med et bredt udsnit af danskere for at modtage forslag, ideer og gode råd. Det vil gøre politikerne bedre rustet til at tage diskussionen med andre landes folkevalgte.

Dialogen med danskerne skal være nærværende - for politik handler om mennesker. Så debatten må ikke bare handle om bureaukrati, institutioner og proces. Den skal handle om danskernes holdninger til en virkelighed, der er tæt på vores liv og hverdag.

Ved fem arrangementer rundt omkring i Danmark i efteråret 2018 møder politikerne danskerne til en snak om en række vigtige emner, der vedrører os alle.

De første fire møder handlede om:

- Klima og EU i verden
- Hvordan bruger EU pengene?
- EU og vores sikkerhed
- Hvordan påvirker EU vores økonomi og velfærd?

Input fra disse møder er bragt videre til en folkehøring om fremtidens EU med 400 deltagere, hvor folketingspolitikere mødes for at samle at samle inspiration og viden om, hvad danskerne mener.

Danskerne, der deltager i arrangementerne, er udvalgt af et analyseinstitut, så de udgør et repræsentativt udsnit af den danske befolkning. I sidste ende giver det repræsentative

udvalg af danskere regeringen en folkelig stemme og forslag til handling, som politikerne kan tage med, når forhandlingerne om EU's fremtid føres i Bruxelles og andre steder i Europa.

Se mere om debatten om fremtidens EU på www.eu.dk

Fremtidens forsvar i EU

Debatten om forsvar i Europa har i mange år handlet om forholdet mellem EU og NATO - hvem skal tage sig af hvilke trusler?

Nu er Storbritannien ved at forlade EU. Den amerikanske præsident har skabt tvivl om, hvorvidt Europa kan stole på USA's sikkerhedsgaranti. Rusland har annekteret Krim og er aktiv i krigen i det østlige Ukraine - alt for tæt på, hvis du spørger Estland.

Spørgsmålet er, hvad det betyder for EU's samarbejde om forsvar - og hvor det stiller Danmark med vores forsvarsforbehold?

DET DANSKE FORSVARSFORBEHOLD

Danmark er ikke med til at træffe beslutninger på forsvarsområdet, og Danmark deltager ikke i EU's militære operationer. Danmark kan derimod godt deltage i EU's civile operationer rundt om i verden (f.eks. EU's grænsemission i Libyen) og i EU's samarbejde om forsvarsindustri.

EU-landene sender sammen civile og militære missioner rundt i verden for at bidrage til sikkerhed. Men en EU-hær findes ikke. Hidtil har flere ting bremset et europæisk forsvarssamarbejde:

- De store lande i EU ser vidt forskelligt på trusler og på, hvordan man bør anvende magt.
- Der har ikke været en tvingende militær trussel mod et EU-land.
- De europæiske lande er afhængige af USA's sikkerhedsgaranti.

Nu satser EU på at forstærke forsvarssamarbejdet. Bl.a. gennem en forsvarsfond, fælles indkøb af materiel og et styrket samarbejde, som man kalder PESCO.

HVAD ER PESCO?

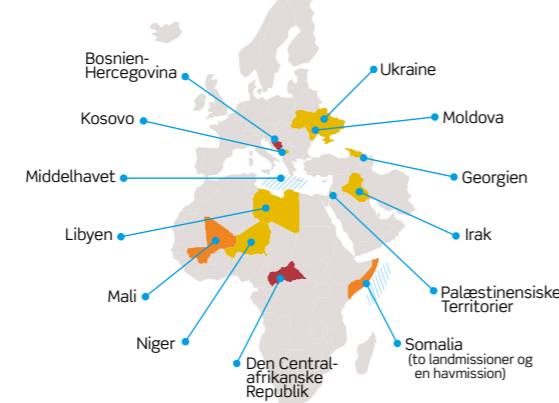
PESCO er en ny ramme for projekter, som 25 EU-lande forpligter sig til. Projekterne handler f.eks. om et minerydningssystem til havet, teams til cyberberedskab og gensidig hjælp i tilfælde af cyberangreb. Danmark, UK og Malta deltager ikke.

Fælles indkøb af våben?

Hvert enkelt land bruger mange penge på at udvikle forskellige våbensystemer.

Indkøb af våben handler i høj grad også om nationale arbejdspladser. Både i de lande, der har en våbenindustri og i lande, der som Danmark har mange underleverandører til våbenproducenter.

EU'S CIVILE OG MILITÆRE OPERATIONER

- Havoperationer
- Militære operationer
- Civile operationer
- Civile og militære operationer

Eksempler på militære missioner:

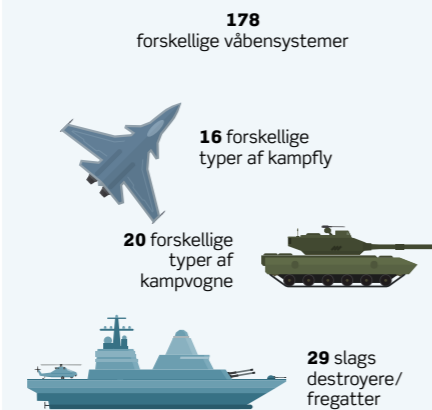
- Maritim overvågning af migranter i Middelhavet
- Militær træningsmission i Mali

Eksempel på civile missioner:

- Assistance til grænsekontrol i Ukraine
- Rådgivning og træning af sikkerhedsstyrker i Niger

I EU er der stemning for at forsøge sig med fælles indkøb for at få mere valuta for forsvarspengene. En EU-forsvarsfond skal finansiere forskning og udvikling på forsvarsområdet til fælles brug.

VÅBENSYSYSTEMER I EU

Der er internationale regler for krig. Man må f.eks. ikke bruge giftgas, og man skal behandle krigsfanger ordentligt. Men der er ingen regler for hybrid krigsførsel.

HVAD ER HYBRIDE TRUSLER?

Det kan være stater eller terrorister, der forsøger at ramme vores samfund. Det kan være hackerangreb på vigtig infrastruktur, der f.eks. kan lamme danske sygehuse eller energiforsyning. Det kan være kampagner på sociale medier med falske nyheder udført af såkaldte trolde med det formål at påvirke valgresultater.

Lavpraktisk samarbejde

Tilladelser og dokumentation er tungt, når man vil køre en brigade med kampvogne og kanoner tværs gennem Europa. Det er upraktisk, når de europæiske lande samarbejder om øvelser i både NATO og EU.

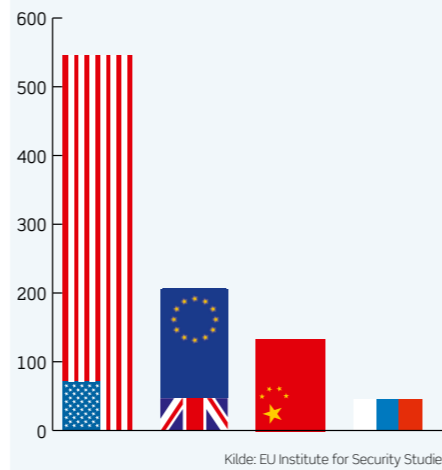
Militær mobilitet er derfor en prioritet for både EU's nye forsvarssamarbejde (PESCO) og inden for EU-NATO-samarbejdet.

Danmark kan være med, når det sker som et EU-NATO-samarbejde, men ikke som rent EU-samarbejde pga. forsvarsforbeholdet.

EU-NATO SAMARBEJDE

Siden efteråret 2008 har både EU og NATO været engageret side om side i bekæmpelsen af pirateri ud for Somalias kyst.

FORSVARSDUDGIFTER I 2015, MIA. €

Hvor bevæger EU sig hen?

Udviklingen går i retning af, at EU-landene ønsker at styrke samarbejdet om forsvar - også på områder, der hidtil har ligget i NATO.

Et mere sikkert EU?

Borgernes sikkerhed står højt på EU's dagsorden. Terrorisme, kriminalitet på tværs af grænser og migrationskrisen har fået EU-landene til at styrke deres samarbejde om grænsekontrol, politi og indsamling og udveksling af oplysninger.

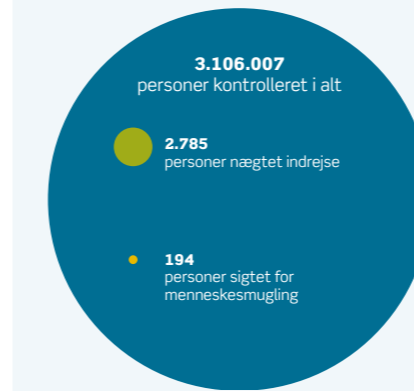
Schengen - samarbejde om grænser

Schengensamarbejdet betyder, at kontrollen ved grænser mellem EU-landene er ophævet. Til gengæld er der kontrol ved EU's ydre grænser.

Danmark, Norge, Sverige, Tyskland og Østrig har genindført midlertidig grænsekontrol, særlig for at få kontrol med migranter ved grænserne. Regeringerne vurderer nemlig, at de udgør en trussel for sikkerheden.

EU har skærpet kontrollen ved de ydre grænser og øget krav til registrering af passagerer.

GRÆNSEKONTROL VED DEN DANSK-TYSKE GRÆNSE, 2017

Kilde: Rigspolitiet

Terrorbekæmpelse, Europol og politisamarbejde

Mange kriminelle og terrorister opererer på tværs af grænser. Derfor samarbejder EU-landenes politimyndigheder i Europol og anklagemyndighederne i Eurojust.

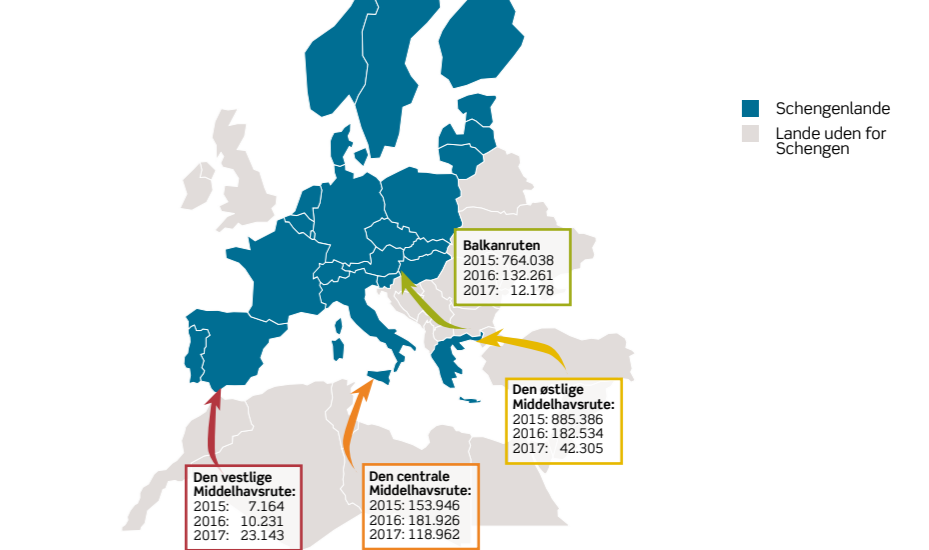
RETSFORBEHOLDET

Danmarks retsforbehold betyder, at:

- Danmark ikke er med til at vedtage EU-love om politisamarbejde og terrorbekæmpelse.
- EU-lovgivning på disse områder ikke gælder i Danmark.
- Danmark deltager i Schengen på trods af forbeholdet, fordi vi var med, før det blev et EU-samarbejde.

På grund af det danske retsforbehold har Danmark en sær aftale om Europol, som betyder, at Danmark deltager på andre vilkår end de øvrige

MIGRANTER OG RUTER

Kilde: Frontex

EU-lande. Danmark har også søgt EU om tilknytning til Eurojust. Træder Danmark ud af Schengen, vil sær aftalen med Europol ophøre.

Overvågning og databeskyttelse

Nye teknologier som f.eks. ansigtsgenkendelse giver politiet mulighed for at overvåge mistænkte og indsamle data, som de kan bruge til at forebygge og efterforske terror og kriminalitet.

Men det betyder samtidig, at oplysninger om en masse uskyldige mennesker kan havne i politiets registre. Politimyndighederne i EU-landene

DOM OM LOGNING AF TELEFONDATA

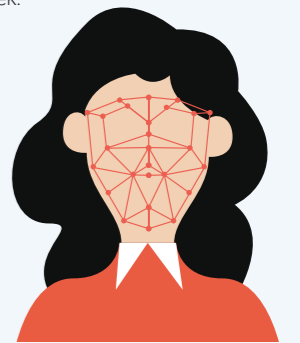
EU vedtog en lov, der giver EU-landene mulighed for at kræve, at teleudbydere som f.eks. TDC gemmer alle data om borgernes brug af telefoner i et år. Hvem har ringet til hvem, hvornår og hvorhenne? Det kan politiet bruge til efterforskning. EU-Domstolen underkendte i 2016 den lov, fordi masseovervågning af alle borgere er i strid med retten til privatliv og beskyttelse af personoplysninger.

udveksler data. Derfor kan danske personoplysninger havne i f.eks. Rumænien, Tyskland eller Malta.

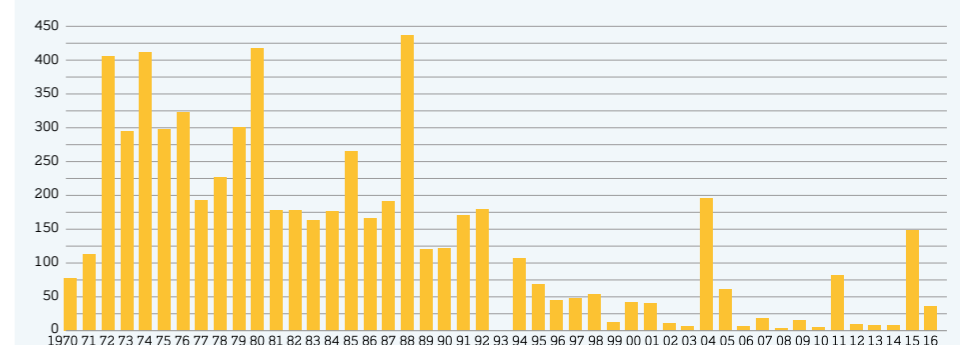
Hvis ikke overvågningen målrettes, bliver datamængden så stor, at politiet drukner i data. Det er vanskeligt at analysere for store mængder data.

ANSIGTSGENKENDELSE

Teknologi om ansigtsgenkendelse kan bruges til at identificere eller kontrollere en persons identitet med udgangspunkt i personens unikke ansigtstræk.

OFRE FOR TERROR I VESTEUEOPA 1970-2016

Kilde: Center for Strategic & International Studies

Dilemmaer

NÅR POLITIKERE DISKUTERER OG TRÆFFER BESLUTNINGER OM EU OG VORES SIKKERHED, STÅR DE OFTE I NOGLE SVÆRE DILEMMAER SOM F.EKS.:

- 1** Hvem er den største trussel mod vores sikkerhed i dag: soldater, hackere, terrorister eller internet-trolde? Og hvem skal tage sig af vores sikkerhed - NATO? EU?
- 2** Hvordan bruges forsvarspengene bedst? Fælles indkøb i EU? Skal EU-landene have større forsvars-budgetter? Eller skal vi hellere bruge pengene på at forebygge konflikter i verden?
- 3** Skal de europæiske landes forsvar fokusere på forsvar af egne territorier med kampvogne og fodsoldater? Eller på operationer i konfliktplagede regioner i Afrika og Mellemøsten for at forhindre, at migranter søger mod Europa? Eller på at forsvare os mod hackerangreb på vores energiforsyning?
- 4** Skal EU-landene styrke samarbejdet om bekæmpelse af terror og kriminalitet - også selvom det kan betyde, at Danmark på grund af retsforbeholdet kan være med i mindre og mindre?
- 5** Hvad er mest effektivt i forhold til sikkerhed og migration: Kontrol ved EU's ydre grænser og/eller kontrol ved de nationale grænser? Og skal kontrollen ved den dansk-tyske grænse gøres permanent, selvom det betyder, at Danmark kan blive tvunget til at udtræde af Schengen, Europol og den nordiske pasunion?
- 6** Skal politiets muligheder for at indsamle og udveksle data om borgerne begrænses af hensynet til privatlivets fred og princippet om, at man er uskyldig, indtil det modsatte er bevist? Eller kan vi være trygge ved, at politimyndigheder i samarbejde på tværs af grænserne i EU og gennem ny teknologi kan følge menneskers færden for at fange potentielle terrorister og kriminelle?

Foto: Shutterstock

FIND MERE INFORMATION OM
EU OG SIKKERHED PÅ EU.DK

